

Er løse søer i farestalden fremtiden?

Moustsen, Vivi Aarestrup; Pedersen, Janni Hales; Hansen, Christian Fink

Published in:
Svin

Publication date:
2014

Document version
Tidlig version også kaldet pre-print

Citation for published version (APA):
Moustsen, V. A., Pedersen, J. H., & Hansen, C. F. (2014). Er løse søer i farestalden fremtiden? *Svin*, (1), 36-37.

Er løse søer i farestalden fremtiden?

Løse søer: Er løse søer i farestalden fremtiden for alle, en niche eller 'no go'? Der er i dag cirka 2.400 til 2.500 farestier til løse søer i Danmark, og flere er på vej. Det er 'go',

Konklusion

Løse søer i farestalden er ikke løsningen for alle. Det kræver fortsat større investeringer end kassestier, der er øget risiko for pattegrisedødelighed - og der er kun begrænsede muligheder for en merpris for grisen, som kan gøre det konkurrencedygtigt. Men udfordringerne er ikke uovervindelige!

Af Chefforsker Vivi Aarestrup Moustsen, Ph.d-studerende Janni Hales, IPH Københavns Universitet, og lektor Christian Fink Hansen, IPH Københavns Universitet

En af de besætningsejere, som i 2012 investerede i et produktionsanlæg med løse søer i alle staldafsnit, er Niels Aage Arve. Han valgte løse søer i farestalden ud fra den betragtning, at dansk svineproduktion ikke kan fortsætte med at konkurrere på bulkproduktion, men skal producere noget særligt. Der var skepsis og bekymring ved Åben Stald-arrangementet i starten af januar 2013, men status efter de første cirka 2.100 faringer er, at det er gået over forventning.

Et af de største problemer har været pattegrisediarré - og altså ikke de løse søer i farestalden. Også de ansatte er glade for at arbejde med de løse søer, og opgaver som at sætte søer i farestalden fra drægtighedsstalden og at fravænne opleves som betydeligt nemmere end i kassestier. Produktionsresultaterne fra

Niels Aage Arve's anlæg er absolut lovende.

Der er i gennemsnit for de første tre kvartaler fravænet over 30 grise pr. årssø. Taget i betragtning, at der er en meget høj andel gyltekuld og betydelige diarréproblemer ved pattegrisene, at der har været indkøring af alle staldafsnit, oplæring af personale, og ikke mindst, at de ansatte har brugt betydelig tid på registreringer med mere til VSP og KU i forbindelse med forsøgsarbejde, så er det 'ikke så ringe endda'. Og der er klar forventning om, at det fremadrettet bliver endnu bedre.

Samarbejde

VSP og KU følger Niels Aage's besætning tæt. Samarbejdet med besætninger som Niels Aage Arve's gør det muligt at gennemføre forsøg i stor skala under produktionsforhold - og med meget høj datakvalitet. Resultater fra andre produktionsbesætninger har allerede vist, at:

► Brug af boks i de første dage efter faring reducerer patte-

Anbefalinger

- VSP og KU anbefaler to typer farestier til løse søer:
- FF: Fri Faring hvor soen er løs hele tiden.
- SWAP: Sow Welfare And Piglet Protection, som er en FF-sti, hvor soens bevægelse kan begrænses - for eksempel i de første dage efter faring for at øge pattegriseoverlevelsen.

grisedødeligheden.

► 80 procent af de grise, som dør det første døgn efter fa-

ring, har tomme eller halvtomme maver.

► Nogle løse søer producerer på niveau med søer i fareboks, men en større andel løse søer havde to eller flere døde efter udjævning.

I Niels Aage's besætning sammenligner VSP og KU på virkningen af, at søerne er løse henholdsvis i boks, før, under og i de første dage efter faring på søernes stressniveau og pattegrisenes overlevelse.

Ud over aktiviteterne ved Niels Aage Arve arbejder VSP - sammen med KU og en lang række firmaer og besætningsejere - fort-

FAGLIGT INDSPARK

Af Direktør Nicolaj Nørgaard Videncenter for Svineproduktion

Sodødelighed og stigende slagtevægt

Her i starten af 2014 er nyt-årsønskerne stadig levedygtige. Jeg gætter på, at mange har ønsket en pæn notering og lavere sojapriser og lad os håbe, de bliver indfriet. Det ved vi først senere, så indtil da må vi glæde os over en række andre ting.

Jeg har med glæde noteret mig, at den nye Fødevareminister Dan Jørgensen siger: 'Der bliver ikke overimplementering af love og regler på min vagt', og han har været ude at rose svineproducenterne for reduktionen i antibiotikaforbruget.

Vi kan også glæde os over, at der for sjette år i træk er færre døde søer i de danske stalde. Sodødeligheden i det seneste år er faldet fra 12,8 procent til 12,7 procent af årsøerne. Det må siges at være tilfredsstillende i et år med stor omlægning til løsgående drægtige søer. Målet er fortsat, at maksimalt 11,5 procent af årssøerne ender hos DAKA.

Vi er ikke helt nået dertil, men jeg synes godt, vi kan være udviklingen bekendt. De mange landmænd, der har ladet sig inspirere af vores Solivs-kampagne har opnået nogle blivende gevinster. For hver gang man sænker sodødeligheden med et procentpoint, forbedrer man dækningsbidraget med cirka 50 kr. pr. årssø. Altså 250 kr., hvis man går fra 15 til 10 procent i dødelighed, hvilket

ikke er urealistisk. Effekten er en kombination af mindre omkostning til udskiftning af døde søer og forbedret effektivitet i kraft af færre spildfoderdage.

Jeg synes også, der er grund til at tage hatten af for Danish Crown for at hæve slagtevægten og afsætte tungere grise. Gennemsnitsvægten er støt gået op gennem årene, og nu får den så et pænt nyk mere, så vi kommer tættere på vores konkurrenter, der jo ligger væsentligt højere end os. Stigende slagtevægt vil også styrke evnen til at betale en god pris for smågrisene.

Men det bliver en glidende overgang.

På kort sigt vil navnlig de slagtesvineproducenter, der har ledig kapacitet i staldene, kunne udnytte mulighederne. Derfor er det også super med den nye overgangstid med en lav undervægtsgrænse, idet den vil give bedre tid til at indrette produktionen efter de nye muligheder.

En del vil være afskåret fra at få det store udbytte af de nye vægtgrænser på grund af deres miljøgodkendelser. VSP vil derfor arbejde på at få reglerne omkring miljøgodkendelser gjort mere smidige, så den danske svinebranche kan høste det fulde udbytte af den årlige produktivitetsfremgang ude i staldene og af de hævede vægtgrænser.

SWAP-stiens styrke er, at den er indrettet til løse søer, gør det muligt at anvende forværket foran pattegrisehulen som boks-vinge de første dage efter faring, så soen ikke klemmer grisene.

sat på at udvikle farestier til løse søer, så det bliver et konkurrencedygtigt alternativ til de kendte kassestier.

Næste skridt

For at gøre farestier til løse søer til et konkurrencedygtigt alternativ skal produktiviteten øges yderligere/investeringen reduceres/afregningsprisen øges. Fokus for VSP og KU er at forbedre produktivitet, stiftfunktion og grisenes velfærd, mens samarbejdspartnere inden for industrien fokuserer på at reducere prisen på stien. Derudover er der en

tæt dialog med dyreværnsorganisationer både nationalt og internationalt med henblik på at få deres anerkendelse af denne produktionsform og dermed øge mulighederne for en merpris. En meget vigtig milepæl blev nået ved kongressen i Herning, hvor Dyrenes Venner, Tican, Danish Crown og Landbrug & Fødevarer, Svin, underskrev en hensigtserklæring om produktion og markedsføring af Velfærdsgrisen.